

PREKYBOS BIOKURO PRODUKTAIS SĄLYGOS

PATVIRTINTA

BALTPOOL UAB generalinio direktoriaus
2013 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. 13-IS-23

REDAKCIJA

BALTPOOL UAB generalinio direktoriaus
2019-08-20 įsakymo Nr. IS-190037 redakcija (nuo 2019-08-26, įskaitant)

BALTPOOL UAB PREKYBOS BIOKURO PRODUKTAIS SĄLYGOS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Prekybos biokuru energijos išteklių biržoje (toliau – Birža) tvarką ir sąlygas nustato Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintas Energijos išteklių biržos reglamentas (toliau – Reglamentas).
- 1.2. Energijos išteklių biržos operatorius BALTPOOL UAB (toliau – Operatorius), Energijos išteklių rinkos įstatymo nustatyta tvarka organizuoja prekybą biokuru, administruoja Biržą ir turi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą Energetikos veiklos licenciją. Prekyba biokuru Biržoje vyksta naudojant elektroninę prekybos biokuru sistemą (toliau – EPS).
- 1.3. Reglamento 12.2.1 papunktis nustato, kad Operatorius rengia ir savo tinklalapyje skelbia prekybos biokuro produktais sąlygas (toliau – Prekybos sąlygos).

2. BIRŽOJE PREKIAUJAMI BIOKURO PRODUKTAI IR JŲ TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

- 2.1. Medienos skiedros produktų techninės specifikacijos pateikiamos Prekybos sąlygų 1 priede.
- 2.2. Medienos granulių produktų techninės specifikacijos pateikiamos Prekybos sąlygų 2 priede.
- 2.3. Lignino ir medienos biokuro mišinio produkto techninės specifikacijos pateikiamos Prekybos sąlygų 3 priede.

3. PRISTATYMO LAIKOTARPIAI

- 3.1. Biržoje biokuro produktais prekiaujama keturiems skirtingiems pristatymo laikotarpiams: savaitės, mėnesio, ketvirčio ir pusmečio:
 - 1) Einamosios kalendorinės savaitės trukmės pristatymo laikotarpiu;
 - 2) 2 (dviem) ateities vienas po kito einančiais savaitės trukmės pristatymo laikotarpiais;
 - 3) 2 (dviem) ateities vienas po kito einančiais mėnesio trukmės pristatymo laikotarpiais;
 - 4) 2 (dviem) ateities vienas po kito einančiais ketvirčio trukmės pristatymo laikotarpiais;
 - 5) 2 (dviem) ateities vienas po kito einančiais pusmečio trukmės pristatymo laikotarpiais.
- 3.2. Mėnesio, ketvirčio ir pusmečio trukmės pristatymo laikotarpiai gali nesutapti atitinkamai su kalendoriniu mėnesiu, ketvirčiu ar pusmečiu.
- 3.3. Tikslios pristatymo laikotarpių datos ir pristatymo laikotarpių kodai, kurie naudojami EPS, nurodomi Prekybos kalendoriuje, kuris skelbiamas Operatoriaus tinklalapyje adresu <https://e.baltpool.eu/biomass/?bp=tradingcalendar>.
- 3.4. EPS prekiaujamų produktų pristatymo laikotarpių aprašymui naudojami šie kodavimo principai:

TNN/YMMDD/YMMDD/GG

kur:

T – viena iš žemiau nurodytų pristatymo laikotarpio trukmių:

W – savaitės trukmės pristatymo laikotarpis;

M – mėnesio trukmės pristatymo laikotarpis;

Q – ketvirčio trukmės pristatymo laikotarpis;

H – pusmečio trukmės pristatymo laikotarpis;

NN – savaitės, mėnesio ar ketvirčio eilės numeris metuose. Kai teikiamas pavedimas ar sudaromas sandoris pusmečio trukmės pristatymo laikotarpiui, „01“ žymimas nešildymo sezonas, „02“ – šildymo sezonas. Savaitės, mėnesio ar ketvirčio trukmės pristatymo laikotarpiai nešildymo ar šildymo sezonui priskiriami pagal Prekybos kalendorių.

YYMMDD – pristatymo laikotarpio pradžios data (pvz., 2019 m. liepos 15 d. būtų žymima kaip 190715).

YYMMDD – pristatymo laikotarpio pabaigos data (pvz., 2019 m. liepos 21 d. būtų žymima kaip 190721).

GG – konkretaus pristatymo laikotarpio kalendorinių savaitių skaičius.

Biokuro produkto pavyzdys:

Produktas SM1 (Skiedra 20-45%) Q03/190701/191013/15 žymi, kad prekiaujama medienos skiedra, kurios drėgnis 20-45%, ir sudaromas ketvirčio trukmės tiekimo sandoris, pagal kurį pristatymas vykdomas nuo 2019 m. liepos 01 d. iki 2019 m. spalio 13 d. imtinai, iš viso 15 kalendorinių savaitių.

4. NEDALOMAS PAVEDIMO KIEKIS

4.1. Medienos skiedros produktams taikomi tokie nedalomo pavedimo kiekio kartotiniai:

- 1) 6 tne - kai perkamas kiekis mažesnis nei 60 tne per savaitę;
- 2) 30 tne - kai perkamas kiekis ne mažesnis kaip 60 tne per savaitę.

4.2. Medienos granulių produktams taikomi tokie nedalomo pavedimo kiekio kartotiniai:

- 1) 1 tne – kai perkamas kiekis mažesnis nei 30 tne per savaitę;
- 2) 10 tne – kai perkamas kiekis ne mažesnis nei 30 tne per savaitę.

5. MINIMALUS SANDORIO KIEKIS

5.1. Taikomi tokie minimalūs sandorių kiekiai:

- 1) minimalus sandorio kiekis lygus pavedime nurodytam produkto kiekiui – kai perkamas medienos skiedros produktų kiekis mažesnis nei 60 tne per savaitę arba kai perkamas medienos granulės produktų kiekis mažesnis nei 30 tne per savaitę;
- 2) 30, 90 arba 180 tne, kurį dalyviai gali pasirinkti teikdami pavedimus į Biržą – kai perkamas medienos skiedros produktų kiekis ne mažesnis nei 60 tne per savaitę arba kai perkamas medienos granulės produktų kiekis ne mažesnis nei 30 tne per savaitę. Reguluojamiems nepriklausomiems šilumos gamintojams (RNŠG) ir centralizuotos šilumos tiekimo įmonėms (CŠTĮ) minimalus sandorio

Prekybos biokuro produktais sąlygos

kiekio pasirinkimas apribojamas priklausomai nuo įrengtų šilumos gamybos įrenginių, naudojančių biokurą, galios, išreikštos MW. Pardavėjai, nereguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai (NNŠG), kiti jėgainių operatoriai ir C kategorijos pirkėjai gali pasirinkti bet kurį aukščiau nurodytą minimalų sandorio kiekį.

Dalyviams leidžiamas pasirinkti minimalus sandorio kiekis (per savaitę)

Instaliuota šiluminė galia	30 tne per savaitę	90 tne per savaitę	180 tne per savaitę
RNŠG ir CŠTJ, kurių šilumos gamybos įrenginių, naudojančių biokurą, įrengtoji šiluminė galia viršija 50 MW	TAIP	TAIP	TAIP
RNŠG ir CŠTJ, kurių šilumos gamybos įrenginių, naudojančių biokurą, įrengtoji šiluminė galia viršija 25 MW, bet neviršija 50 MW	TAIP	TAIP	NE
RNŠG ir CŠTJ, kurių šilumos gamybos įrenginių, naudojančių biokurą, įrengtoji šiluminė galia neviršija 25 MW	TAIP	NE	NE
Pardavėjai, NNŠG ir kiti jėgainių operatoriai, C kategorijos pirkėjai	TAIP	TAIP	TAIP

- 3) Jeigu dalyvis teikia pavedimą dėl mažesnio biokuro kiekio nei Operatoriaus jam nustatytas leidžiamas minimalus sandorio kiekis, dalyvis gali nustatyti, kad minimaliu sandorio kiekiu būtų laikomas visas pavedimo kiekis.

6. DALYVIAMS TAIKOMI PREKYBOS OPERACIJŲ APRIBOJIMAI

- 6.1. Reglamentas nustato, kad skirtingoms dalyvių kategorijoms gali būti nustatomi apribojimai vykdyti tam tikras prekybos operacijas ir (arba) nustatomas skirtingas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių dydis ir sąlygos. Atsižvelgiant į tai, skirtingoms dalyvių kategorijoms nustatomi žemiau pateikiamoje lentelėje nurodyti prekybos operacijų apribojimai:

Prekybos biokuro produktais sąlygos

Reikalavimai	A kategorija	B kategorija	C kategorija	D kategorija
Pavedimų užtikrinimo priemonės reikalavimas (Reglamento 17.1 p.)	Reikalaujama	Reikalaujama	Reikalaujama	Reikalaujama
Papildomos užtikrinimo priemonės reikalavimas (Reglamento 17.2 p.)	Nereikalaujama	Reikalaujama	Reikalaujama	Reikalaujama
Bendros sandorių vertės ribojimas (leistinas maksimalus santykis su nuosavu kapitalu) (įskaitant)	Neribojamas	Neribojamas	Dalyviui-pardavėjui iki 10 kartų* Dalyviui-pirkėjui iki 1 karto *	Iki 5 kartų
Pusmečio ir ketvirčio trukmės pristatymo laikotarpių sandorių sudarymo leidimas	Leidžiama	Leidžiama	Dalyviui-pardavėjui leidžiama Dalyviui-pirkėjui draudžiama	Draudžiama**
Rezervo poreikis pardavėjams	Netaikomas	5 % nuo nepristatyto kiekio, pagal įvykusį (-ius) sandorį (-ius)	5 % nuo nepristatyto kiekio, pagal įvykusį (-ius) sandorį (-ius)	5 % nuo nepristatyto kiekio, pagal įvykusį (-ius) sandorį (-ius)

* - Bendra sandorių vertė skaičiuojama atskirai vertinant dalyvio, veikiančio kaip pardavėjas, sudarytų biokuro pardavimo sandorių vertę ir to paties dalyvio, veikiančio kaip pirkėjas, sudarytų biokuro įsigijimo sandorių vertę.

** - žr. 6.2 papunktį.

6.2. D kategorijos dalyviams, atitinkantiems žemiau nurodytus reikalavimus, Operatorius atskiru sprendimu gali suteikti teisę sudaryti ketvirčio ir pusmečio trukmės pristatymo laikotarpių sandorius. Tokie D kategorijos dalyviai turi tenkinti visus šiuos reikalavimus:

1) Patirties reikalavimas.

Dalyvis turi Biržos dalyvio statusą ne trumpiau nei 1 (vienerius) metus IR dalyvis per praėjusius 12 (dvylika) mėnesių pagal Biržoje sudarytus sandorius tiekė biokurą ne trumpiau kaip 15 (penkiolika) kalendorinių savaitių, iš kurių ne mažiau kaip 10 (dešimt) kalendorinių savaitių biokurą tiekė šildymo sezono metu;

ARBA

Dalyvis 2 (dviejų) vėliausių šildymo sezonų metu ne trumpiau kaip 20 (dvidešimt) kalendorinių savaitių per kiekvieną iš jų tiekė biokurą centralizuoto šilumos tiekimo įmonėms (CŠTĮ) ir (ar) reguliuojamiems nepriklausomiems šilumos gamintojams ir nebuvo dėl dalyvio kaltės kilusių tiekimo sutrikimų. Šiai aplinkybei patvirtinti dalyvis Operatoriui turi pateikti pirkėjų atstovų pasirašytą dokumentą, pažymintį, kokiais laikotarpiais dalyvis tiekė biokurą pirkėjui bei patvirtinantį, kad nebuvo biokuro tiekimo sutrikimų.

2) Tinkamo įsipareigojimų vykdymo reikalavimas.

Dalyvis per praėjusius 12 (dvylika) mėnesių tinkamai vykdė Biržoje prisiimtus įsipareigojimus ir dėl dalyvio netinkamų įsipareigojimų vykdymo Reglamente nustatytais atvejais ir tvarka nebuvo nutraukiami Biržoje sudaryti sandoriai.

- 6.3. **Prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės.** Pateikiamoms užtikrinimo priemonėms taikomi reikalavimai, tiksli jų vertės apskaičiavimo tvarka ir užtikrinimo priemonių pateikimo terminai bei sąlygos nustatyti Reglamente.
- 6.4. **Bendros sandorių vertės ribojimas.** Bendros sandorių vertės ribojimas reiškia, kad dalyvio Biržoje sudarytų biokuro pirkimo-pardavimo sandorių bendros likutinės vertės ir dalyvio nuosavo kapitalo dydžio santykis negali būti didesnis už nustatytą rodiklio ribą. Apskaičiuojant dalyvio sudarytų biokuro pirkimo-pardavimo sandorių bendrą likutinę vertę laikoma, kad dalyvio sudaryto konkretaus biokuro pirkimo-pardavimo sandorio likutinė vertė yra lygi pagal tą konkretų sandorį likusio nepristatyto biokuro kiekio ir sandoryje nustatytos biokuro kainos sandaugai. Dalyvio nuosavo kapitalo dydis nustatomas pagal dalyvio turimo ir Operatoriui pateikto vėliausio metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Operatorius duomenų patikrinimo tikslais turi teisę gauti dalyvio finansinių ataskaitų duomenis iš VĮ Registrų centras, kitų viešų registrų ir (ar) kitų analogiškas funkcijas atliekančių asmenų.
- 6.5. **Rezervo poreikis.** Taikoma tik pusmečio ir ketvirčio trukmės pristatymo laikotarpio sandoriams, pagal kuriuos medienos skiedros produktų tiekimas vykdomas šildymo sezono laikotarpiu. Šis reikalavimas taikomas tik dalyviams-pardavėjams. Reikiamo sukaupti rezervo dydis apskaičiuojamas kaip nustatyta procentinė dalis nuo visų dalyvio-pardavėjo sudarytų biokuro pirkimo-pardavimo sandorių bendro likusio pristatyti biokuro kiekio. Rezervas turi būti kaupiamas medienos skiedros produktų ar malkinės medienos forma, nepažeidžiant priešgaisrinių ir saugos reikalavimų. Pardavėjas, pirkėjui ar Operatoriui pareikalavus, privalo įrodyti, jog rezervas priklauso jam nuosavybės teise. Operatorius ir (ar) konkretaus biokuro pirkimo-pardavimo sandorio kita šalimi esantis dalyvis-pirkėjas turi teisę savo iniciatyva tikrinti, kaip dalyvis-pardavėjas vykdo rezervo reikalavimą. Apie planuojamą vykdyti patikrinimą Operatorius ir (arba) dalyvis-pirkėjas turi informuoti dalyvį-pardavėją ne vėliau kaip prieš 1 (vieną) darbo dieną.

7. PREKYBA CERTIFIKUOTAIŠ BOKURO PRODUKTAIS

- 7.1. Biržoje galima sudaryti biokuro pirkimo-pardavimo sandorius dėl pagal žemiau nurodytas sistemas sertifikuotų Biržoje prekiaujamų biokuro produktų:
- 1) Smulkintos medienos ir medienos granuliu atveju: FSC (FSC 100% ir/ar FSC Mix) ir FSC Controlled Wood (toliau – FSC CW);
 - 2) Medienos granuliu atveju: ENplus A1, ENplus A2 bei ENplus B.
- 7.2. Sertifikuotais biokuro produktais prekiaujama atskirai nuo kitų biokuro produktų.
- 7.3. Teikti pirkimo pavedimus dėl atitinkamų sertifikuotų biokuro produktų pirkimo turi teisę tokie dalyviai:
- 1) Dėl FSC – visi pirkėjai;
 - 2) Dėl FSC CW – tik FSC sertifikatu sertifikuoti pirkėjai;
 - 3) Dėl ENplus – visi pirkėjai.
- 7.4. Teikti pardavimo pavedimus dėl atitinkamų sertifikuotų biokuro produktų pardavimo turi teisę tokie dalyviai:
- 1) Dėl FSC – FSC 100% ir/ar FSC Mix sertifikatu sertifikuoti pardavėjai;
 - 2) Dėl FSC CW – FSC CW sertifikatu sertifikuoti pardavėjai;
 - 3) Dėl ENplus – ENplus sertifikuoti pardavėjai.

7.5. Pavedimų vykdymo taisyklės:

- 1) Pirkimo pavedimai dėl FSC sertifikuotų produktų vykdomi tik su pardavimo pavedimais atitinkamai dėl FSC sertifikuotų produktų;
- 2) Pirkimo pavedimai dėl FSC CW sertifikuotų produktų vykdomi su pavedimais parduoti FSC CW ir/arba FSC sertifikuotus produktus;
- 3) Pirkimo pavedimai dėl Enplus sertifikuotų produktų vykdomi tik su pardavimo pavedimais dėl ENplus sertifikuotų produktų.

7.6. Dalyviai nurodo savo turimus sertifikatus Dalyvio anketoje. Apie bet kokius turimų sertifikatų pasikeitimus dalyviai privalo nedelsdami informuoti Operatorių. Operatorius turi teisę savo nuožiūra periodiškai tikrinti, ar dalyvių pateikta informacija apie turimus sertifikatus yra teisinga.

7.7. Dalyviai, sudarę sandorius dėl sertifikuotų biokuro produktų pardavimo ir/ar pirkimo, privalo laikytis visų reikalavimų, nustatytų atitinkamo sertifikato turėtojams.

7.8. Pirkėjui ir/ar Operatoriui pareikalavus, pardavėjas privalo nedelsdamas pateikti duomenis ir dokumentus, pagrindžiančius, kad vykdant sandorį pardavėjas tinkamai laikosi atitinkamos sertifikavimo sistemos reikalavimų.

7.9. Visi ginčai ir skundai dėl dalyvių turimų sertifikatų įsipareigojimų pažeidimų nagrinėjami pagal procedūras, nustatytas atitinkamų sertifikavimo įstaigų.

7.10. Kompetentingoms institucijoms nustačius, kad dalyvis pažeidė savo įsipareigojimus pagal atitinkamo sertifikato reikalavimus – Operatorius tokiam dalyviui taiko Reglamente nustatytas poveikio priemones, kaip už padarytus prekybos pažeidimus (įskaitant, bet neapsiribojant, prekybos sertifikuotais produktais apribojimus, dalyvio prekybos Biržoje sustabdymu, įspėjimu ir kt.).

7.11. Jeigu dalyvis sudarė sandorius dėl sertifikuotų biokuro produktų pirkimo-pardavimo, nors jo sertifikato galiojimas buvo pasibaigęs ar panaikintas – kitos šalies reikalavimu tokie sandoriai gali būti nutraukti ir kaltoji šalis privalo sumokėti Reglamente nustatyto dydžio baudą.

7.12. Jeigu sandorio vykdymo metu dalyvio sertifikatas galiojimas yra sustabdomas, pasibaigia ar yra panaikinamas dėl jo padarytų pažeidimų – kitos biokuro pirkimo-pardavimo sandorio šalies reikalavimu biokuro pirkimo-pardavimo sandoriai gali būti nutraukti ir kaltoji šalis privalo sumokėti Reglamente nustatyto dydžio baudą.

8. NESTANDARTINĖS PREKYBOS SĄLYGOS

8.1. Operatorius organizuoja prekybą, taikant šiame skyriuje nurodytas nestandartines prekybos ir (ar) sandorių vykdymo sąlygas. Jeigu prie konkrečios sąlygos nėra nurodyta kitaip, pirkėjai, norėdami pasinaudoti konkrečia nestandartine prekybos sąlyga, privalo pateikti Operatoriui prašymą, pagrindžiantį tokios sąlygos reikalingumą.

8.2. **Sandorio nutraukimas nelaimėjus šilumos aukciono.** Šį sandorį pirkėjas turi teisę vienašališkai nutraukti (arba proporcingai sumažinti jo kiekį) tuo atveju, jeigu pagal šilumos aukciono rezultatus pirkėjas atitinkamu laikotarpiu negamina ar iš pirkėjo nesuperkama šilumos energija (arba sumažinamas gaminamos ar superkamos šilumos energijos kiekis). Apie sandorio nutraukimą ir (ar) jo kiekio sumažinimą pirkėjas privalo informuoti pardavėją raštu:

Prekybos biokuro produktais sąlygos

- 1) ne vėliau kaip paskutinę mėnesio, kurį įvyko šilumos aukcionas, darbo dieną – tais atvejais, kai nutraukiamas mėnesio trukmės sandoris ar mažinamas jo kiekis šilumos aukciono laikotarpiui;
 - 2) ne vėliau kaip paskutinę savaitę, kurią įvyko šilumos aukcionas, darbo dieną – tais atvejais, kai nutraukiamas savaitinis sandoris ar mažinamas jo kiekis šilumos aukciono laikotarpiui.
- 8.3. **Pristatymas tik per šoną išverčiamomis transporto priemonėmis.** Pagal sudarytą sandorį pardavėjas įsipareigoja pristatyti biokurą vien tik transporto priemonėmis, išverčiamomis per šoną.
- 8.4. **Pristatyto biokuro kiekio nustatymas erdmetriais.** Pagal šį sandorį pristatyto biokuro kiekis bus nustatomas pagal tūrį, išreikštą erdmetriais (ne sveriant). Vykdydamos šį sandorį, šalys vadovaujasi sąlygos specifikacija, išdėstyta Prekybos sąlygų 4 priede.
- 8.5. **Smulkioji frakcija.** Pagal sudarytą sandorį pardavėjas įsipareigoja pristatyti pirkėjui pasirinktą medienos skiedros produktą, kurio frakcijos dydis atitinka Prekybos sąlygose nustatytus „smulkiosios frakcijos“ reikalavimus, įskaitant šiuos: a) Pagrindinė frakcija, mm: $3,15 \leq P \leq 16$; b) Stambioji frakcija, mm: $P > 31,5$; c) Didžiausias leidžiamas ilgis, mm: 90.
- 8.6. **Kuras pristatomas priemonėmis, kurių ilgis neviršija 12 metrų.** Vykdydamas sandorį, sudarytą taikant šią nestandartinę sąlygą, pardavėjas privalo pristatyti biokurą pirkėjui tik transporto priemonėmis, kurių ilgis neviršija 12 metrų.
- 8.7. **Kuro pristatymas ir nedarbo dienomis.** Vykdydamas sandorį, sudarytą taikant šią nestandartinę sąlygą, pardavėjas privalo pristatyti kurą pirkėjui ir nedarbo dienomis, t. y. savaitgaliais ir (ar) švenčių dienomis.
- 8.8. **Biokuro pristatymas geležinkelių transportu.** Vykdydamas sandorį, sudarytą taikant šią nestandartinę sąlygą, biokuro produktai pristatomi ir (ar) priimami geležinkelių transportu, vadovaujantis Reglamento 18 skyriuje išdėstytais prekybos ypatumais.
- 8.9. **Netaikomos sankcijos už sausesnį kurą.** Pagal sandorį, sudarytą taikant šią nestandartinę sąlygą, pardavėjui nėra taikomos sankcijos jeigu pristatyto biokuro drėgnio rodiklis yra mažesnis nei biokuro produkto specifikacijoje nurodyta mažiausia galima reikšmė.
- 8.10. **Biokuro išankstinio dalinio apmokėjimo ir sukaupimo sandoris.** Vykdydamos šį sandorį, šalys vadovaujasi sąlygos specifikacija, išdėstyta Prekybos sąlygų 5 priede.

9. PREKYBOS TVARKARAŠTIS

- 9.1. Prekyba biržoje vykdoma kiekvienos kalendorinės savaitės antrą darbo dieną (aukciono diena).
- 9.2. Aukciono dieną organizuojama viena prekybos sesija, kurioje prekiaujama visais Biržoje prekiaujamais produktais.
- 9.3. Aukciono dieną prekyba Biržoje vykdoma tokia tvarka:

Laikas	Proceso dalys
Iki 10.30	Pavedimų pateikimo etapas
10.30-11.00	Pardavimo pavedimų keitimo etapas
11.00-12.00	Aukciono etapas

Laikas	Proceso dalys
12.00	Preliminarių rezultatų paskelbimo laikas
12.00–13.00	Dalyvių pretenzijų dėl prekybos rezultatų pateikimo terminas
13.00–16.30	Operatoriaus sprendimų dėl dalyvių pretenzijų išnagrinėjimo terminas
16.30	Galutinių rezultatų paskelbimo terminas

10. OPERATORIAUS PRIPAŽĪSTAMŲ AKREDITUOTŲ LABORATORIJŲ SĄRAŠAS

10.1. Operatoriaus pripažįstamų akredituotų laboratorijų sąrašas skelbiamas Operatoriaus tinklalapyje adresu: <https://www.baltpool.eu/lt/laboratoriju-sarasas/>

MEDIENOS SKIEDROS PRODUKTŲ TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

Biokuro rūšis	Kodas	Drėgnis % nuo naudojamosios masės		Peleningumas % nuo sausosios masės	Frakcijos dydis				Chloro kiekis (% nuo sausosios masės) ⁴	Žaliava (1 lentelė)	Leidžiamos priemonės
		Min.	Maks.		Maks.	Smulkiųjų frakcijos (<3,15 mm) leidžiamas kiekis, %	Pagrindinė frakcija, mm (min. kiekis %) ⁷	Stambioji frakcija (maks. skerspjūvis 6 cm ² , mm (maks. kiekis, %) ⁷			
Medienos skiedra	SM1	20	45	2	Iki 2 % masės	3,15 ≤ P ≤ 63 (min. 80 %)	> 100 (iki 10 % masės)	<150 ⁵	<0,02%	1;	-
Medienos skiedra	SM1W	35	55	2	Iki 5 % masės	3,15 ≤ P ≤ 63 (min. 80 %)	> 100 (iki 10 % masės)	<150 ⁵	<0,02%	1; 2.1; 2.2	-
Medienos skiedra	SM2	35	55	3	Iki 10 % masės	3,15 ≤ P ≤ 63 (min. 70 %)	> 100 (iki 10 % masės)	<150 ⁵	<0,02%	1; 2; 3; 4.1	Sausi lapai, sausi spygliai ⁴
Medienos skiedra	SM3	35	60	5	Iki 25 % masės	3,15 ≤ P ≤ 63 (min. 60 %)	> 100 (iki 10 % masės)	<220 ⁵	<0,03%	visos	Lapai, spygliai (tiek sausi, tiek nesausi)

PAPILDOMOS PRIVALOMOS NUOSTATOS:

1. Kilus ginčui dėl pristatyto biokuro atitikimo frakcijos dydžio reikalavimams, frakcijos pasiskirstymo tyrimas atliekamas sietų pagalba vadovaujantis LST EN ISO 17827-1 standarto reikalavimais. Pagrindinės frakcijos kiekis nustatomas pagal biokuro kiekį, kuris telpa pro 63 mm dydžio sietą. Smulkiųjų frakcijos kiekis nustatomas pagal biokuro kiekį, kuris telpa pro 3,15 mm dydžio sietą.
2. SM1, SM1W produktų atveju, leidžiamas tik gamybos metu natūraliai susidarantis žievės ir pjuvenų kiekis (negalima į biokurą žievės ar pjuvenų maišyti papildomai).

Prekybos biokuro produktais sąlygos

3. SM2, SM3 produkto atveju leidžiama į biokurą papildomai įmaišyti žievės ir (ar) pjuvenų, tačiau visais atvejais privaloma užtikrinti nustatytų kokybinių rodiklių (įskaitant pagrindinės frakcijos ir smulkiųjų kiekio) laikymąsi.
4. Kilus ginčui, ar pateiktame biokure esantys lapai ir (ar) spygliai yra sausi, ginčas sprendžiamas atliekant chloro kiekio tyrimus laboratorijoje.
5. 10 (dešimtyje) litrų mėginio gali būti 2 vienetai medienos skiedros dalelių, kurių kiekvienos ilgis didesnis nei didžiausias leidžiamas ilgis, jei tokios dalelės skerspjūvio plotas yra mažesnis nei 0,5 cm².
6. Kaip produktų žaliava nei vienam produktui negali būti naudojama chemiškai apdorota mediena. Chemiškai apdorota mediena, be viso kito, laikoma dažyta, lakuota, klijuota, impregnuota ir (ar) kitaip chemiškai apdorota mediena.
7. Tuo atveju, jeigu sudaromas sandoris pagal nestandartinės prekybos sąlygą „Smulkioji frakcija“, taikomi tokie frakcijos dydžio reikalavimai:
 - a. Pagrindinė frakcija, mm: $3,15 \leq P \leq 16$;
 - b. Stambioji frakcija, mm: $P > 31,5$;
 - c. Didžiausias leidžiamas ilgis, mm: 90;
 - d. Kilus ginčui dėl pristatyto biokuro atitikimo frakcijos dydžio reikalavimams, frakcijos pasiskirstymo tyrimas atliekamas sietų pagalba vadovaujantis LST EN ISO 17827-1 standarto reikalavimais. Pagrindinės frakcijos kiekis nustatomas pagal biokuro kiekį, kuris telpa pro 31,5 mm dydžio sietą. Smulkiųjų frakcijos kiekis nustatomas pagal biokuro kiekį, kuris telpa pro 3,15 mm dydžio sietą.
 - e. Visi kiti specifikacijų reikalavimai taikomi tokie pat, kaip nustatyta pasirinkto produkto standartinėje specifikacijoje.

Prekybos biokuro produktais sąlygos

1 Lentelė. Žaliavų kategorijos

1. Kamienų mediena	1.1	Lapuočiai
	1.2	Spygliuočiai
	1.3	Mišinys
2. Lentpjūvystės liekanos	2.1	Gaubtinės
	2.2	Trumpinimo nuopjovos
	2.3	Pjuvenos (ribojamas kiekis)
	2.4	Drožlės (ribojamas kiekis)
3. Negenėti medžiai	3.1	Lapuočiai
	3.2	Spygliuočiai
	3.3	Trumpos apyvartos mediena
	3.4	Mišinys
4. Miško kirtimo liekanos	4.1	Medžio kelmo antžeminė dalis
	4.2	Viršūnės
	4.3	Nelikvidinės šakos
	4.4	Krūmai
	4.5	Smulkių medžių stiebai (skersmuo 1,3 m. aukštyje mažiau nei 5 cm)
	4.6	Nuopjovos, atsirandančios pjaustant medžių stiebus
5. Ne miško mediena	5.1	Parkų, sodų, pakelių priežiūros mediena

MEDIENOS GRANULIŲ PRODUKTŲ TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

Savybė	Vienetas	MG1	MG2	MG3
Biokuro rūšis	-	Medienos granulės	Medienos granulės	Medienos granulės
Diametras	mm	6+-1 arba 8+-1	6+-1 arba 8+-1	6+-1 arba 8+-1
Ilgis (L)	mm	$3,15 \leq L \leq 40^*$	$3,15 \leq L \leq 40^*$	$3,15 \leq L \leq 40^*$
Drėgnis	% nuo naudojamosios masės	≤ 10	≤ 10	≤ 10
Peleningumas	% nuo sausosios masės	$\leq 0,7$	$\leq 1,2$	≤ 2
Mechaninis patvarumas	% nuo naudojamosios masės	$\geq 98,0$	$\geq 97,5$	$\geq 97,5$
Smulkelės (<3,15 mm)	% nuo naudojamosios masės	$< 1,0$	$< 1,0$	$< 1,0$
Azotas	% nuo sausosios masės	$\leq 0,3$	$\leq 0,5$	$\leq 1,0$
Siera	% nuo sausosios masės	$\leq 0,04$	$\leq 0,05$	$\leq 0,05$
Chloras	% nuo sausosios masės	$\leq 0,02$	$\leq 0,02$	$\leq 0,03$
Pelenų lydymosi temperatūra	°C	≥ 1200	≥ 1100	≥ 1100

* - iki 1 % granuliu gali būti ilgesnės nei 40 mm, tačiau bet kuriuo atveju negali būti ilgesnių nei 45 mm granuliu

Visi medienos granuliu produktai taip pat turi atitikti šiuos reikalavimus:

- Temperatūra pristatymo metu: ≤ 40 °C;
- Grynasis kaloringumas: $\geq 4,6$ kWh/kg;
- Tūrinis tankis (BD) (kg/m³): $600 \leq BD \leq 750$;
- Priedų kiekis, % nuo naudojamosios masės: 2,0. Iš jų ne daugiau kaip 1,8 % priedų gamybos metu bei 0,2 % pogamybinių priedų (pvz., dengiantieji aliejai);
- Arsenas, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 1,0$;
- Kadmis, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 0,5$;
- Chromas, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 10,0$;
- Varis, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 10,0$;
- Švinas, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 10,0$;
- Gyvsidabris, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 0,1$;
- Nikelis, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 10,0$;
- Cinkas, mg/kg sausojoje masėje: $\leq 100,0$.

LIGNINO IR MEDIENOS BIOKURO MIŠINIO PRODUKTO TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS

Biokuro rūšis	Kodas	Drėgnis % nuo naudojamosios masės		Peleningumas % nuo sausosios masės	Frakcijos dydis		Azoto kiekis (% nuo sausosios masės)	Chloro kiekis (% nuo sausosios masės)	Sieros kiekis (% nuo sausosios masės)	Leidžiamos priemaišos
		Min.	Maks.	Maks.	Pagrindinė frakcija, mm (min. kiekis %)	Stambioji frakcija, mm (maks. kiekis, %) Didžiausias leidžiamas ilgis, mm				
Lignino ir biokuro mišinys	LBM	35	60	8	$0,03 \leq P \leq 3,15$ (min. 70 % masės)	$3,15 \leq P \leq 63$ (iki 30 % masės)	$\leq 2\%$	$\leq 0,03\%$	$\leq 0,3\%$	Medienos ir kitų pramonės šakų medienos biomasės šalutiniai produktai

PAPILDOMOS PRIVALOMOS NUOSTATOS:

1. Kilus ginčui dėl pristatyto biokuro atitikimo frakcijos dydžio reikalavimams, frakcijos pasiskirstymo tyrimas atliekamas sietų pagalba vadovaujantis LST EN ISO 17827-1 ir (ar) LST EN ISO 17827-2 standartų reikalavimais.
2. Ligniną ir medienos biokurą galima maišyti įvairiomis proporcijomis, papildomai įmaišyti žievės ir (ar) pjuvenų, tačiau visais atvejais privaloma užtikrinti nustatytų kokybinių rodiklių (įskaitant frakcijos dydį) laikymąsi.
3. Azoto, chloro ir sieros kiekis tiriamas ginčų atveju kaip papildomas rodiklis pristatyto biokuro kokybei įvertinti.
4. Su ligninu gali būti maišomi chemiškai apdoroti (t. y. apdoroti konservantais, kljavimo, dengimo ir (ar) kitomis medžiagomis) medienos ir kitų pramonės šakų medienos biomasės **šalutiniai produktai**, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2012 m. sausio 17 d. įsakyme Nr. D1-46/4-63 „Dėl Gamybos liekanų priskyrimo prie šalutinių produktų tvarkos aprašo patvirtinimo“, tačiau bet kuriuo atveju dėl šio apdorojimo šalutiniuose produktuose negali būti sunkiųjų metalų arba halogenintų organinių junginių ir lignino ir biokuro mišinys privalo atitikti Kietojo biokuro kokybės reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017-12-06 įsakymu Nr. 1-310 „Dėl Kietojo biokuro kokybės reikalavimų patvirtinimo“.

**PRISTATYTO BIOKURO KIEKIO NUSTATYMO ERDMETRIAIS PREKYBOS IR (AR) SANDORIO VYKDYMO
SĄLYGŲ SPECIFIKACIJA**

(Nestandartinė prekybos sąlygos specifikacija)

Pristatyto biokuro kiekis iš tūrio V (erdmetrais) į svorį P (tonomis) konvertuojamas pagal formulę:

$$P = \frac{V \times c \times \rho}{1000}$$

čia:

V – inventorizuotas biokuro tūris (erdm);

c – biokuro glaudumo koeficientas (ktm/erdm):

- Skiedros, pagamintos iš įvairios medienos: 0,40, kai pristatymo atstumas mažesnis nei 50 km, ir 0,42 – kitu atveju;
- Skiedros, pagamintos iš miško kirtimo atliekų: 0,36, kai pristatymo atstumas mažesnis nei 50 km, ir 0,37 – kitu atveju.

ρ – biokuro tankis (kg/ktm) yra nustatomas laboratorijoje arba parenkamas remiantis žemiau lentelėse pateiktais duomenimis (Tarp šalių kilus ginčui, kuri iš medienos tankio lentelių turėtų būti naudojama nustatant biokuro masę, naudojami 3 lentelėje nurodyti medienos tankio dydžiai):

1 lentelė. Pušies ir eglės (su žieve) medienos tankis (kg/ktm) *

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	644	692	739	785	833	883	926	977	1021	1072
Pavasario – vasaros	635	680	726	770	814	860	905	949	992	1038

2 lentelė. Pušies ir eglės (be žievės) medienos tankis (kg/ktm) **

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	681	725	767	811	852	897	941	981	1028	1072
Pavasario – vasaros	668	709	750	792	832	875	915	957	997	1038

3 lentelė. Drebulės, juodalksnio ir baltalksnio (su žieve) medienos tankis (kg/ktm) *

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	712	747	782	815	851	885	921	956	988	1028
Pavasario – vasaros	693	723	756	785	816	845	876	908	933	968

Prekybos biokuro produktais sąlygos

4 lentelė. Drebulės, juodalksnio ir baltalksnio (be žievės) medienos tankis (kg/ktm)**

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	748	779	810	842	871	902	932	962	997	1027
Pavasario – vasaros	726	753	779	805	832	860	884	913	941	968

5 lentelė. Beržo, ąžuolo ir uosio (su žieve) medienos tankis (kg/ktm) *

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	753	795	840	880	926	968	1012	1055	1099	1139
Pavasario – vasaros	734	773	811	852	890	927	968	1007	1044	1083

6 lentelė. Beržo, ąžuolo ir uosio (be žievės) medienos tankis (kg/ktm) **

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	789	828	870	907	945	982	1023	1064	1102	1139
Pavasario – vasaros	767	802	838	875	906	941	977	1012	1049	1083

* Apvalioji plokščių mediena matuojama ir jos tūris vertinamas su žieve. Paprastai tokios medienos santykinis drėgnis kinta 30–50 % ribose.

** Smulkintoji plokščių mediena, tiekama iš lentpjūvių, būna ir su žieve, ir be žievės. Tokios medienos santykinis drėgnis žiemos metu gali siekti iki 65 %.

**BIOKURO IŠANKSTINIO DALINIO APMOKĖJIMO IR SUKAUPIMO SANDORIO PREKYBOS IR (AR) SANDORIO
VYKDYMO SĄLYGŲ SPECIFIKACIJA**

(Nestandartinė prekybos sąlygos specifikacija)

Produktas:	Naudojimui paruoštas biokuras, atitinkantis technines Biržoje prekiaujamų biokuro produktų specifikacijas. Gali būti perkamas bet kurios rūšies Biržoje prekiaujamas biokuro produktas.
Pirkėjai	Biržos dalyviai, turintys teisę pirkti biokuro produktus pagal Biržoje sudaromus sandorius.
Pardavėjai	Biržos dalyviai, turintys teisę parduoti biokurą pagal Biržoje sudaromus ketvirtinius ir pusmetinius sandorius.
Kiekis:	Pasiūlymai teikiami savaitiniam tiekimo kiekiui, išreikštam sutartinio biokuro vienetais – tonomis naftos ekvivalento (tne).
Pristatymo laikotarpiai:	Sandoriai gali būti sudaromi dėl visų, išskyrus savaitės trukmės, pristatymo laikotarpių.
Kada galima pirkti/parduoti:	Išankstinio dalinio apmokėjimo ir sukaupimo sandoris gali būti sudaromas visomis Biržos prekybos tvarkaraštyje nustatytomis aukciono dienomis.
Sandorių vertės ribojimas	Bendra vieno pardavėjo sudarytų išankstinio dalinio apmokėjimo ir sukaupimo sandorių vertė negali viršyti šio pardavėjo nuosavo kapitalo dydžio.
Nuosavybė:	Nuosavybės teisė į biokurą pereina pirkėjui, kai pardavėjas fiziškai pristato biokurą pirkėjui biokuro priėmimo/perdavimo momentu.
Sandorio įsigaliojimas	Sandoris įsigalioja sandorio šalims prekybą Biržoje reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka pateikus prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones ir pirkėjui įvykdžius išankstinio dalinio apmokėjimo sąlygą.
NESTANDARTINĖS SANDORIO VYKDYMO SĄLYGOS	
Išankstinis apmokėjimas	Pirkėjas apmoka 50 proc. sandorio vertės (kuri apskaičiuojama įvertinant ir pridėtinės vertės mokestį) pardavėjui pagal išankstinio apmokėjimo sąskaitą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sandorio sudarymo momento, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau nei iki pristatymo laikotarpio pradžios, jei pristatymo laikotarpis prasideda greičiau nei po 10 darbo dienų nuo sandorio sudarymo dienos.
Išankstinis biokuro sukaupimas	<ul style="list-style-type: none"> - Pardavėjas įsipareigoja iki sandorio pristatymo laikotarpio pradžios sukaupti visą pagal sandorį parduotą biokuro produktą/šio produkto žaliavos kiekį sandėlyje (sandėliuose), nuo biokuro pristatymo vietos nutolusiame (nutolusiuose) ne didesniu nei 100 km atstumu;

	<ul style="list-style-type: none">- Apie pagal sandorį parduoto biokuro sandėliavimo vietas pardavėjas privalo informuoti pirkėją EPS priemonėmis;- Pagal sandorį parduoto biokuro sandėliavimo vietą pardavėjas privalo deklaruoti EPS;- Pardavėjas turi teisę keisti pagal sandorį parduoto biokuro sandėliavimo vietą, pakeitimus nurodydamas EPS;- Pardavėjas gali kaupti pagal sandorį reikiamą sukaupti biokuro kiekį ir nupirkto biokuro produkto, ir tokio produkto žaliavos (pvz., malkinės medienos ir/ar kirtimo atliekų) forma;- Pardavėjas atsako už sukaupto biokuro saugojimą, priešgaisrinių ir aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi;- Atsitiktinė pagal sandorį parduoto ir sandėlyje saugomo biokuro žuvimo/sugedimo rizika tenka pardavėjui;- Pardavėjas yra atsakingas, kad visas pagal sandorį parduotas ir pirkėjui nepristatytas biokuro kiekis būtų sukauptas ir saugojamas sandėlyje iki jo pristatymo pirkėjui momento;- Pardavėjas yra atsakingas, kad pagal sandorį tiekiamas biokuras atitiktų atitinkamam biokuro produktui keliamus reikalavimus. Esant nuokrypiams nuo biokuro produktui keliamų reikalavimų, taikomos prekybą Biržoje ir tiekimą pagal Biržoje sudarytus sandorius reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytos pasekmės.
Sandėlio tikrinimas	<ul style="list-style-type: none">- Pirkėjas turi teisę bet kada, ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną informavęs pardavėją, tikrinti pagal sandorį sukaupto biokuro kiekį/kokybę. Pardavėjas privalo sudaryti sąlygas pirkėjo atstovams atvykti į deklaruotą sandėlio vietą ir patikrinti sukaupto biokuro kiekį/kokybę;- Sukaupto biokuro kiekis nustatomas skaičiuojant biokuro sankaupas energetine verte, vadovaujantis Kietojo biokuro apskaitos taisyklėse nustatyta Biokuro inventorizavimo metodika¹;- Kilus nesutarimams dėl sukaupto biokuro kiekio, ginčas gali būti sprendžiamas bet kurios iš šalių iniciatyva samdant nepriklausomus medienos matuotojus. Nepriklausomų matuotojų pasitelkimo sąnaudas padengia tokių paslaugų pageidaujanti šalis, o nustačius, kad sukauptas kiekis yra (ne)pakankamas – nepriklausomų matuotojų pasitelkimo sąnaudas kompensuoja neteisią šalis.
Sankcijos už nesukaupimą	<ul style="list-style-type: none">- Apskaičiuojant pagal sandorį sukaupto biokuro kiekį, taikomos standartinės vykdant Biržoje sudarytus sandorius leidžiamos pristatyto

¹ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. rugsėjo 20 d. įsakymas Nr. 1-185 „Dėl Kietojo biokuro apskaitos taisyklių patvirtinimo“

<p>Biokuro tiekimo ir atsiskaitymo tvarka:</p>	<p>biokuro kiekio paklaidos, priklausomai nuo sandorio pristatymo laikotarpio trukmės;</p> <ul style="list-style-type: none">- Pardavėjui nesukaupus reikalingo biokuro kiekio, taikomos Reglamente nustatyto dydžio baudos, laikant, kad nesukauptas biokuro kiekis yra nepristatytas biokuro kiekis.- Jeigu nesukauptas biokuro kiekis viršija 20 proc., skaičiuojant nuo sudaryto sandorio kiekio (ar likusio pristatyti kiekio – tuo atveju, jeigu tiekimas pagal sandorį jau yra prasidėjęs), ir dėl to pirkėjas vienašališkai nutraukia sandorį, be kitų sandorio nutraukimo tokiomis aplinkybėmis pasekmių, pardavėjui 1 (vieneriems) metams nuo sandorio nutraukimo dienos yra apribojama galimybė sudaryti biokuro išankstinio apmokėjimo ir sukaupto sandorius Biržoje.- Biokuro tiekimas prasidėjus pristatymo laikotarpiui vykdomas įprasta tvarka;- Vykdydamas šį sandorį, Pirkėjas negali pasinaudoti teise vienašališkai sumažinti pristatomo biokuro kiekio iki 20 proc. per kalendorinę savaitę;- Atsiskaitoma už faktiškai pristatytą biokurą, įvertinant pirkėjo atliktą išankstinį apmokėjimą tokia tvarka: 50 proc. už pristatytą biokurą išrašytos PVM sąskaitos-faktūros sumos (įskaitant PVM) padengimui yra naudojamas pirkėjo atlikto avansinio apmokėjimo dalis, likusią sąskaitos dalį pirkėjas apmoka Reglamente nustatyta tvarka ir terminais.
<p>Sandorio vienašalio nutraukimo sąlygos</p>	<p>Be prekybą Biržoje ir Biržoje sudarytų sandorių vykdymą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatytų atvejų,</p> <ul style="list-style-type: none">- pardavėjas taip pat turi teisę vienašališkai nutraukti sandorį, kai pirkėjas nustatytais terminais neįvykdo išankstinio apmokėjimo sąlygos. Tokiu atveju pirkėjas privalo pardavėjui sumokėti sandorio neįsigaliojimo baudą, apskaičiuojamą prekybą Biržoje ir Biržoje sudarytų sandorių vykdymą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka;- pirkėjas turi teisę vienašališkai nutraukti sandorį Pardavėjui nevykdant (netinkamai vykdant) išankstinio biokuro sukaupto sąlygos, kai nesukauptas biokuro kiekis viršija 20 proc. sukaupto biokuro kiekio, skaičiuojant nuo sudaryto sandorio kiekio (ar likusio pristatyti kiekio – tuo atveju, jeigu tiekimas pagal sandorį jau yra prasidėjęs). Tokiu atveju pardavėjas privalo pirkėjui sumokėti Reglamente nustatytą baudą, laikant, kad visas pagal sandorį likęs patiekti kiekis yra laikomas neįvykdytu biokuro kiekiu.